

***Program współpracy Gminy Lubawa
z organizacjami pozarządowymi
oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3
ustawy o działalności pożytku publicznego
i o wolontariacie na rok 2009***

Wstęp

Trzecim sektorem, obok sektora publicznego i prywatnego, są organizacje pozarządowe działające również na rzecz dobra publicznego. Stowarzyszenia i fundacje podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców, dlatego współpraca organizacji pozarządowych z jednostką samorządu terytorialnego stwarza szansę na lepsze zorganizowanie wspólnego celu: poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Lubawa.

Organizacje pozarządowe poprzez swoją działalność tworzą warunki do udziału obywateli w życiu społeczności lokalnej, integrują ją i aktywizują. Program został opracowany podczas spotkań pracowników Urzędu Gminy Lubawa, odpowiedzialnych za realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa.

Niniejszy Program reguluje zasady współdziałania władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Ma on na celu zapewnienie jak najlepszych warunków do działania. Program ten wyznacza kierunki długofalowej współpracy, daje więc podstawy do budowy stabilnego społeczeństwa obywatelskiego.

§ 1

Podstawa prawna:

Program współpracy Gminy Lubawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2009 został opracowany na podstawie:

- a) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),*
- b) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),*
- c) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno – prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420),*

- d) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207)
- e) Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa na lata 2004 – 2013,
- f) Strategia Rozwoju Gminy Lubawa,

§ 2

Słowniczek pojęć:

Ilekcioć w niniejszym programie mowa jest o:

- 1) *gminie – rozumie się przez to Gminę Lubawa;*
- 2) *urzędzie – rozumie się przez to Urząd Gminy Lubawa;*
- 3) *wólcie – rozumie się przez to Wójtą Gminy Lubawa;*
- 4) *organizacji pozarządowej – rozumie się przez to osobę prawną lub jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej utworzoną na podstawie przepisów ustaw, w tym fundację i stowarzyszenie, nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku;*
- 5) *podmiocie – rozumie się przez to:*
  - a) *osobę prawną i jednostkę organizacyjną działającą na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmujące prowadzenie działalności pożytku publicznego;*
  - b) *stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego.*
- 9) *udziale środków własnych – rozumie się przez to środki finansowe nie pochodzące z budżetu gminy, przeznaczone na realizację zadania, o którego wsparcie finansowe organizacja pozarządowa lub podmiot ubiega się;*
- 10) *ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96 poz. 873 z późn. zm.);*
- 11) *programie – rozumie się przez to „Program współpracy Gminy Lubawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2009”;*

12) jednostki organizacyjne urzędu – rozumie się przez to jednostki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

§ 3

Obszary współpracy:

1. *Kształtowanie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych, w tym:*
  - a) *organizowanie i wspieranie działań społecznych i inicjatyw obywatelskich na rzecz Gminy Lubawa i rozwoju więzi lokalnych,*
  - b) *rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej Gminy Lubawa,*
  - c) *umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje w tym organizacja dożynek,*
  - d) *promowanie postaw obywatelskich i prospołecznych,*
  - e) *zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,*
  - f) *tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców gminy.*
2. *Podnoszenie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych,*
3. *Wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnianie im równych szans w realizacji zadań publicznych przez powierzanie i wspieranie coraz większej ilości zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację.*
4. *Prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz gminy oraz tworzenie systemowych rozwiązań dla ważnych problemów społecznych,*
5. *Uzupełnianie działań gminy w zakresie nie obejmowanym przez struktury samorządowe,*
6. *Wyznaczanie strategicznych kierunków współpracy na kolejne lata:*
  - a) *promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców gminy,*
  - b) *poprawa jakości usług publicznych,*
  - c) *objęcie usługami społecznymi większej grupy potrzebujących, dzięki zaangażowaniu środków pozabudżetowych,*

- d) zmniejszenie kosztów ponoszonych przez budżet gminy na wykonanie usług publicznych przy utrzymaniu standardów świadczonych usług,
  - e) wspieranie inicjatyw obywatelskich i stymulowanie ich rozwoju dzięki udziałowi środków budżetowych w rozwoju rynku usług społecznych, finansowanych przez organizacje pozarządowe, fundusze charytatywne i prywatne,
  - f) zapewnienie efektywnego wykonania zadań publicznych, wynikających z przepisów prawa przez włączanie w ich realizację organizacji pozarządowych.
7. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
8. Realizacja zadań publicznych określonych w ustawie oraz niniejszym Programie,

§ 4

Zasady regulujące współpracę

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, opiera się na zasadach: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

a) Zasada pomocniczości: Gmina uznaje prawo samoorganizujących się obywateli do samodzielnego określania i rozwiązywania problemów społeczności, także należących do sfery zadań publicznych. Samorząd stosuje zasadę względnego pierwszeństwa organizacji pozarządowych i podmiotów w realizacji zadań publicznych, wspierając je w wypełnianiu tych zadań. W ten sposób wprowadza w życie ideę subsydiarności, która zakłada, że wszędzie tam gdzie jest to możliwe, kompetencje i zdolność do działania powinny zostać przypisane w pierwszej kolejności obywatelom i ich organizacjom.

Gmina oczekuje od organizacji pozarządowych i podmiotów samodzielnego wzmocnienia swoich zasobów kadrowych, materialnych i finansowych. Budżet gminy nie powinien stanowić jedyne źródła finansowania zleconych organizacjom pozarządowym i podmiotom zadań publicznych. Powinny one, w jak najpełniejszym stopniu wykorzystywać możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych z funduszy europejskich oraz innych organizacji i instytucji grantodawczych.

b) Zasada suwerenności stron: *Gmina respektuje niezależność i podmiotowość organizacji pozarządowych i podmiotów. Gmina akceptuje również kontrolną rolę organizacji obywatelskich, mając świadomość dysponowania przez siebie środkami publicznymi.*

c) Zasada partnerstwa: *Gmina traktuje organizacje pozarządowe i podmioty jako równoprawnych partnerów w definiowaniu problemów społecznych, określaniu sposobów ich rozwiązywania oraz realizacji zadań publicznych.*

Gmina oczekuje od organizacji pozarządowych i podmiotów aktywnego uczestnictwa w pracach grup zadaniowych, organizowanych spotkaniach tematycznych oraz przekazywania informacji.

d) Zasada efektywności: *Gmina będzie dokonywała wyboru najbardziej efektywnego sposobu realizacji zadań publicznych proponowanych do realizacji przez organizacje pozarządowe i podmioty.*

Gmina oczekuje od organizacji pozarządowych i podmiotów sporządzania wniosków o środki finansowe zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w specyfikacji zadania, rzetelnej realizacji powierzonych zadań, wywiązywania się z obowiązków rozliczenia finansowego i sprawozdawczości.

e) Zasada uczciwej konkurencji: *Gmina będzie równorzędnie traktowała organizacje pozarządowe, podmioty i jednostki organizacyjne urzędu przy realizacji zadań publicznych. Gmina będzie ogłaszała w tym samym czasie, takie same założenia określające zadanie oraz będzie stosowała takie same kryteria oceny dla zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów.*

Jednostki samorządu, organizacje pozarządowe i podmioty konkurujące ze sobą o realizację zadań publicznych winny w sposób uczciwy przedstawiać swoje zasoby, metody, warunki i kalkulacje stosowane przy planowanej realizacji tych zadań.

W składanych przez organizacje pozarządowe i podmioty ofertach realizacji zadania publicznego, gmina oczekuje pełnej i rzetelnej informacji.

f) Zasada jawności: *Gmina będzie udostępniała informacje na temat zamiarów, celów i środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych oraz o dotychczas ponoszonych kosztach prowadzenia tych zadań przez administrację. Gmina będzie dążyła do tego, aby wszelkie możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami były powszechnie*

wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów podejmowania decyzji.

§ 5

Adresaci programu

Program adresowany jest do organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzących odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów jednostek samorządu terytorialnego, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym statutowym działaniom tych organów.

Należą do nich w szczególności:

1. Stowarzyszenia, w tym stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
2. Fundacje.
3. Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych Kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego.
4. Fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli:
  - a) przepisy odrębne nie stanowią inaczej,
  - b) majątek tej fundacji nie jest w całości mieniem państwowym, mieniem komunalnym lub mieniem pochodzącym z finansowania środkami publicznymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,
  - c) fundacja prowadzi działalność statutową, w szczególności na rzecz nauki.

§ 6

Zasady regulujące współpracę

Współpraca gminy z organizacjami może przybierać formy finansowe i pozafinansowe.

1. Współpraca finansowa polega na zleceniu realizacji zadań publicznych. Zlecenie realizacji zadań gminy organizacjom odbywa się poprzez:

- a) *powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,*
  - b) *wspieranie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji.*
- 1) *Dotacje, o których mowa w pkt. 1, nie mogą być wykorzystywane w szczególności na zadania i zakupy inwestycyjne tj.:*
- a) *zakup gruntów,*
  - b) *działalność gospodarczą,*
  - c) *pokrycie kosztów utrzymania biura organizacji pozarządowej starającej się o przyznanie dotacji, w tym także wydatków na wynagrodzenia pracowników, chyba, że poniesienie tych kosztów jest niezbędne do realizacji zadania,*
  - d) *działalność polityczną i religijną.*
- 2) *Finansowe formy współpracy odbywają się na zasadach określonych w ustawie:*
- a) *po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba, że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia,*
  - b) *w innym trybie niż otwarty konkurs ofert, jeżeli dane zadania można zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych przepisach, w szczególności poprzez zakup usług na zasadach i w trybie określonym w przepisach prawo zamówień publicznych.*
2. *Współpraca pozafinansowa obejmuje następujące formy i w szczególności dotyczy następujących sfer:*
- 1) *informacyjnej, poprzez:*
- a) *utworzenie interaktywnego serwisu informacyjnego na stronach internetowych gminy lub współpracę nad utworzeniem takiej platformy informacyjnej przez organizację pozarządową,*
  - b) *założenie i prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych, realizujących zadania publiczne,*
  - c) *informowanie o zadaniach publicznych, które będą realizowane w danym roku wraz z podaniem wysokości środków przeznaczonych z budżetu gminy na realizację tych zadań, oraz o ogłaszanych konkursach ofert na projekty realizacji zadań publicznych oraz sposobach ich rozstrzygnięć,*

- d) *przekazywanie zbiorczej informacji o realizacji zadań publicznych za pośrednictwem mediów lokalnych i ogłoszeń na tablicy informacyjnej w siedzibie urzędu,*
- 2) *organizacyjnej, poprzez:*
- a) *tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym,*
  - b) *udzielanie przez samorząd wsparcia pozafinansowego dla organizacji (użyczenie sprzętu, bezpłatne udostępnienie sal w urzędzie itp.),*
  - c) *koordynowanie działań, prowadzenie wspólnych przedsięwzięć (np.: wspólne konferencje, współpraca przy świadczeniu usług na rzecz społeczności lokalnej),*
  - d) *podejmowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe wokół zadań ważnych dla lokalnego środowiska,*
- 3) *szkoleniowej i doradczej, poprzez:*
- a) *inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych,*
  - b) *inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń dotyczących m. in. pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej,*
  - c) *doradztwo i udzielanie przez samorząd pomocy merytorycznej organizacjom (np. w przygotowywaniu projektów i pisaniu wniosków),*
  - d) *angażowanie organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń i prezentacji,*
  - e) *szkolenia tematyczne dla organizacji pozarządowych i wolontariuszy w zależności od zgłaszanych potrzeb np. szkolenia z zakresu komunikacji interpersonalnej, ratownictwa i pierwszej pomocy, obsługi komputera itp.*

§ 7

Sposób informowania o działaniach realizowanych przez gminę i organizacje pozarządowe:

1. *Wójt zobligowany jest do upubliczniania informacji dotyczących przede wszystkim:*
  - a) *ogłaszania otwartego konkursu ofert co najmniej z trzydziestodniowym wyprzedzeniem,*

- b) wysokości środków przeznaczonych na realizację zadania,
  - c) wzoru wniosku i sprawozdań,
  - d) zwycięzców konkursu oraz rodzaju i nazwy zadania, które ma zostać wykonane,
  - e) dofinansowania przyznanego zwycięskiej organizacji.
2. Wójt może powołać komisję konkursową.
  3. Wójt rozpowszechnia informacje za pomocą:
    - a) strony internetowej gminy,
    - b) Biuletynu Informacji Publicznej,
    - c) prasy lokalnej,
    - d) tablicy informacyjnej w urzędzie.

§ 11

Postanowienia końcowe

1. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych określi uchwała budżetowa gminy na rok 2009.
2. Organizacja pozarządowa w okresie otrzymywania dotacji jest zobowiązana do zamieszczenia w swoich materiałach informacyjnych zapisu o finansowaniu lub dofinansowaniu realizowanego zadania publicznego ze środków budżetu gminy.
3. Określone w niniejszym Programie kierunkowe zasady współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi mają charakter otwarty i zakładają możliwość uwzględniania nowych form współpracy oraz doskonalenia tych, które zostały już określone.